

Hodnocení úspěšnosti a varianty sklerotizace

Úspěšnost sklerotizace se hodnotí pomocí indexu volume reduction rate (VRR) index: $VRR (\%) = \frac{\text{iniciální objem cysty} - \text{konečný objem cysty}}{\text{iniciální objem cysty}} \times 100$ (10). Za terapeutický úspěch se považuje redukce objemu cysty o $> 50\%$ výchozího objemu. Ve sklerotizačních centrech se úspěšnost pohybuje v rozmezí 68 až 100 % (11, 12).

Sklerotizaci lze provést ve dvou variantách: non-reaspirace, tj. ponechání alkoholu v cystické dutině nebo reaspirace, čili odsátí alkoholu z cysty po 10 minutách. Obě varianty jsou v účinnosti téměř srovnatelné, 97 % u non-reaspirace vs. 93,3 % u reaspirace. Ovšem varianta reaspirace je časově náročnější. Navíc je nutné provést další vpich právě na odsátí alkoholu z dutiny a při tom může dojít ke vzniku intracystické hemoragie (9). Proto se varianta reaspirace používá méně.

Výběr pacienta pro sklerotizaci

Pacienty pro sklerotizaci lze rozdělit na dvě skupiny. Především jsou to pacienti se závažnými komorbiditami, většinou senioři s obecně zvýšeným operačním rizikem. Druhou skupinou jsou pacienti, většinou mladí lidé, kteří z různých důvodů nechtějí operaci podstoupit. Jednak mají strach z operace, nechtějí přijít o fungující štítnou žlázu nebo nechtějí mít na krku jizvu. Někteří mají profesní důvody, hlasoví

profesionálové se obávající operační komplikace – parézy n. laryngeus recurrens.

Cystický uzel způsobí lokálně mechanické potíže (pocit „cizího“ těla a tlak v krku, polykací potíže nebo dušnost) nebo vadí esteticky. Pro lékaře je rozhodující USG nález. Sklerotizace se provádí u recidivujících symptomatických cyst > 2 ml (menší cysty nebo cystu ve velké uzlové strumě nemá smysl léčit sklerotizací). Nezbytnou podmínkou je benigní cytologický nález z předcházející evakuace. U komplexních cyst se sklerotizace provádí, pokud cystická dutina tvoří aspoň 60 % objemu.

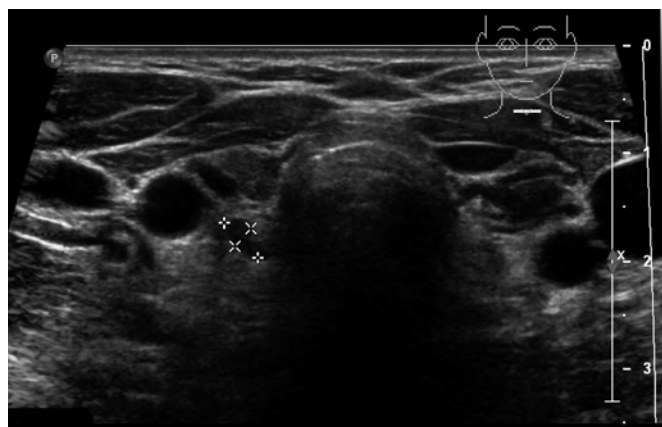
Sklerotizace nemá určenou jednotnou metodiku. Centra se liší jak v množství aplikovaného alkoholu, tak v počtu a intervalech jednotlivých aplikací a rovněž době sledování po ukončení léčby. Množství aplikovaného alkoholu se pohybovalo dříve mezi 40–100 % odsáté tekutiny a intervaly mezi aplikacemi týdenní až 2 měsíce. Sledovací období po léčbě je mezi 3 až 12 měsíci (9, 10, 11). V poslední době se zjistilo, že je dostatečné menší množství alkoholu odpovídající 25 % objemu. Omezí se tím také nežádoucí účinky a komplikace po opakovaných sklerotizacích (13, 14, 15).

Výkon lze provést v lokální anestezii, ale jelikož je výkon krátký a jen s mírnou bolestivostí (jedná se o tenkojehlovou aspiraci obsahu a aplikaci alkoholu), tak ji většina center nepoužívá (13).

Obr. 1a. Žena 44 let, zdravá pacientka odmítající operaci; solitární prostá cysta, objem 11 ml, před sklerotizací, evakuována žlutá tekutina

Obr. 1b. 1 rok po dvou sklerotizacích: drobný solidní nodus 0,1 ml, bez tekutiny; VRR 99 %, úspěšná sklerotizace

Obr. 2a. Žena 70 let, polymorbidní pacientka v chronické antikoagulační léčbě; dominantní komplexní septovaná cysta, objem 14 ml, před sklerotizací, evakuována hnědá tekutina – „čokoládová cysta“

Obr. 2b. 1 rok po dvou sklerotizacích: malý solidní nodus $< 0,2$ ml, bez tekutiny; VRR 99,8 %, úspěšná sklerotizace

